

Oikeustoimittajat ry
Jarkko Sipilä
MTV3 Uutiset
00033 MTV3

Työ- ja elinkeinoministeriölle

TEM 2656/070/2008

Asia Oikeustoimittajat ry:n lausunto Kaupparekisterin henkilötiedot ja oikeusturvajärjestelmä -työryhmämuistiosta

Oikeustoimittajat ry on päättänyt oma-aloitteisesti antaa lausunnon yllä mainitusta työryhmämuistiosta. Pahoittelemme lausunnon antamisen viivästymistä annetun määräajan yli. Toivomme, että lausuntomme otetaan huomioon asian jatkovalmistelussa.

Työryhmä on muun ohella ehdottanut kaupparekisteriin merkittävien henkilötietojen julkisuuden rajoittamista. Muistiossa kaavaillaan vaihtoehtoa, jossa henkilötunnukset merkittäisiin sinänsä kokonaisuudessaan kaupparekisteriin, mutta normaaleissa tietopalvelutoiminnoissa siitä näytettäisiin vain syntymäaika tarkoittava osa. Henkilötunnus kokonaisuudessaan olisi saatavilla vain erityisin laissa säädetyin, ensi sijassa henkilötietolaista ja julkisuuslaista johdetuin ehdoin.

Oikeustoimittajat ry vastustaa henkilötunnuksen julkisuuden rajoittamista. Henkilötunnus on ainoa varma keino erottaa ihminen muista samannimisistä. Pelkkä syntymäaika ei ole luotettava yksilöintitieto. Myös rekisteröidyn oikeusturvan kannalta on välttämätöntä, ettei hänen tietoaan sekoiteta kenenkään muun henkilön tietoihin.

Henkilötunnus on välttämätön, kun vallankäyttäjien yritysytöntöjä selvitetään. Pelkkä nimen ja syntymäajan perusteella tehty kysely ei anna luotettavaa tietoa. Kun luotettavaa tietoa ei ole, median tekemät virheet lisääntyvät tai sitten yhteiskunnallisesti merkittävistä asioista ei voida

kirjoittaa.

Esimerkiksi touko-kesäkuun vaihteessa uutisoidun Destia-sotkun selvittely olisi ollut huomattavasti epävarmempaa ilman luotettavaa tietoa Destian silloisen toimitusjohtajan Jukka Laaksovirran yrityskumppanien yrityskytkennoistä.

Oikeustoimittajat ry huomauttaa lisäksi, että henkilötunnus on ainoa varma keino tunnistaa nimensä muuttanut ihminen. Etunimen muuttaminen on nykyisen lain mukaan ilmoitusasia, ja sukunimi muuttuu monilla ihmisillä useita kertoja elämän aikana esim. avioliittojen takia.

Oikeustoimittajat ry ei näe nykytilan muuttamiseen tarvetta. Joka tapauksessa median mahdollisuus saada täsmällistä tietoa on säilytettävä nykyisellään vaikka jonkinlaisen tiedotusvälineen ja kaupparekisterin välisen rekisteröitymisen kautta.

Osoitetiedoilla ei ole samanlaista merkitystä henkilön varmassa tunnistamisessa. Oikeustoimittajat ry kuitenkin kummeksuu ajatusta osoitetietojen salaamisesta, koska uhkatilanteiden varalle rakennettu turvakieltojärjestelmä kattaa myös kaupparekisterin.

Oikeustoimittajat ry pitää tärkeänä sitä, että työ- ja elinkeinoministeriö kartoittaisi kaupparekisterin käyttäjätarpeita ennen muutosten toteuttamista. Tässä yhteydessä on välttämätöntä kiinnittää huomiota myös siihen, että tiedotusvälineillä säilyy mahdollisuus nostaa esille yhteiskunnallisia epäkohtia kaupparekisteristä saatavien luotettavien tietojen pohjalta.

Helsingissä 2. kesäkuuta 2009

OIKEUSTOIMITTAJAT RY

Jarkko Sipilä
puheenjohtaja

Susanna Reinboth
varapuheenjohtaja